

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Civilinės Bylos](#) > [Dokumentų Įteikimas. Oficialus Teisinių Dokumentų Perdavimas](#) > Poland

Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Lenkija

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „dokumentų įteikimas“? Kodėl dokumentų įteikimui taikomos specialios taisyklės?

„Dokumentų įteikimas“ yra galimybės suteikimas konkreitiems asmenims susipažinti su jiems skirta korespondencija pagal civilinio proceso teisę.

Šalių procesinių teisių (teisės į viešą teismo posėdį, teisės į gynybą, teisės pateikti pareiškimus pagrindžiančius įrodymus ir teisės į informaciją) įgyvendinimas, bylos galiojimas kitais atžvilgiais, teisingas terminų apskaičiavimas ir atitinkamai priimto sprendimo galiojimas priklauso nuo dokumentų įteikimo pagal įstatymus.

Dokumentų įteikimas visų pirma reglamentuojamas 1964 m. lapkričio 17 d. Civilinio proceso kodekso 2 skyriumi (131–147 straipsniais) ir įgyvendinimo aktais:

- 2019 m. birželio 18 d. Teisingumo ministro reglamentu „Bendrųjų teismų darbo tvarkos taisyklės“ (toliau – Darbo tvarkos taisyklės);
- 2020 m. gegužės 6 d. Teisingumo ministro reglamentu dėl išsamios teisminių dokumentų įteikimo tvarkos ir metodo civilinėse bylose (toliau – Reglamentas).

Paprastu paštu atliekamas įteikimas (žr. 8 punktą) papildomai reglamentuojamas 2012 m. lapkričio 23 d. Pašto įstatymu ir atskirų pašto operatorių pašto paslaugų teikimo taisyklėmis. Paskirtasis operatorius – šiuo metu „Poczta Polska S.A.“ – yra pašto operatorius, kuris privalo teikti universaliąsias pašto paslaugas (ir negali atsisakyti sudaryti sutartį dėl registruotų laiškų pristatymo).

2 Kokie dokumentai turi būti įteikiami oficialiai?

Visi teisminiai ir procesiniai dokumentai, kurių įteikimas sukelia teisinį poveikį, turi būti įteikti oficialiai.

Teismo dokumentai (dokumentai, kuriuos teismas siunčia šalims ir kitiems teismo procesuose dalyvaujantiems asmenims) apima: pranešimus, šaukimus, skelbimus apie teises ir pareigas, nutarčių (nuosprendžių, sprendimų, nurodymų dėl mokėjimo) ar įsakymų kopijas, nuosprendžių su jų argumentacija kopijas.

Procesiniai dokumentai apima dokumentus, kuriais inicijuojama byla (pvz., prašymus), ir dokumentus, kuriuos bylos metu pateikia šalys ir bet kurie kiti civilinėje byloje dalyvauti įgaliojami subjektai (pvz., prokuroras, piliečių teisių ombudsmenas, vaikų teisių ombudsmenas), ir kuriais nurodomi šių subjektų siūlymai ar pareiškimai.

3 Kas yra atsakingas už dokumento įteikimą?

Lenkijoje dokumentai įteikiami oficialiai – tai reiškia, kad beveik visus teismo proceso dokumentus teismas įteikia *ex officio*. Todėl pateikdama procesinį dokumentą šalis privalo pateikti jį teismui kartu su atitinkamu skaičiumi

kopijų, skirtų įteikti su byla susijusiems asmenims (CPK 128 straipsnio 1 dalis). Išimtyms iš esmės apima pirmojo bylos dokumento įteikimą atsakovui ir profesinių atstovų keitimąsi dokumentais (žr. toliau).

Jeigu po dviejų raštelių apie bandymą atsakovui pristatyti dokumentus atsakovas nepasiima prašymo ar kito procesinio dokumento, kuris reiškia, kad atsakovas turi ginti savo teises, ir jei netaikomos specialios nuostatos dėl sėkmingo įteikimo, ir jei prieš tai atsakovui nebuvo įteiktas nė vienas bylos dokumentas, teismas išsiųs dokumento kopiją ieškovui, įpareigodamas jį pasirūpinti, kad dokumentą atsakovui įteiktų teismo antstolis. Antstolis ieškovo prašymu asmeniškai įteiks dokumentą ir gaus gavimo patvirtinimą ir datą arba padarys išvadą, kad gavėjas nurodytu adresu negyvena. Be to, už papildomą mokestį (40 PLN) antstolis bandys nustatyti atsakovo adresą. Jei per du mėnesius ieškovas nepateikia teismui įrodymo, kad antstolis įteikė dokumentą atsakovui, arba nenurodo dabartinio atsakovo adreso, arba nepateikia įrodymo, kad atsakovas gyvena prašyme nurodytu adresu, teismas gali sustabdyti bylą ir ją nutraukti praėjus trimis mėnesiams po sustabdymo (CPK 139 straipsnio 1 dalis, CPK 177 straipsnio 1 dalies 6 punktas, CPK 182 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 2018 m. kovo 22 d. Teismo vykdyto užtikrinimo pareigūnų įstatymo 3a–3b straipsniai).

Kol byla nagrinėjama, advokatai, patentų agentai ir Lenkijos Respublikos generalinis advokatas privalo tiesiogiai vienas kitam įteikti procesinių dokumentų kopijas, įskaitant priedus. Ši nuostata netaikoma priešieškinių, apeliacinių skundų, kasacinių skundų, skundų, prašymų atidėti teismo sprendimą už akių, prieštaravimų dėl mokėjimo įsakymo, skundų dėl mokėjimo įsakymo, ieškinių dėl reikalavimų užtikrinimo, prašymų peržiūrėti teismo sprendimą, apeliacinių skundų siekiant galutinį teismo sprendimą pripažinti neteisėtu ir skundų dėl teismo kanceliarijos darbuotojų sprendimų teikimui – šie dokumentai turi būti pateikti teismui, o oponuojančiai šaliai turi būti pateiktos jų kopijos. Minėtas reikalavimas taip pat netaikomas dokumentams, pateiktiems per IRT sistemą (CPK 132 straipsnio 1–1[2] dalys).

Tam tikromis sąlygomis priimamas įteikimas elektroninėmis priemonėmis, kaip aprašyta 6 punkte.

4 Adreso nustatymas

4.1 Ar prašymą įteikti dokumentus gavusi šios valstybės narės institucija savo iniciatyva mėgina nustatyti įteiktinų dokumentų adresato buvimo vietą, jei nurodytas adresas neteisingas? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 2 dalies c punktą

Priimdamas prašymą pradėti bylą teismas nepateikia savo išvadų dėl adresato nuolatinės gyvenamosios vietos ar būstinės, išskyrus akivaizdžių adreso klaidų ištaisymą. Tačiau, jeigu pareiškėjas paprašė įteikti dokumentą pagal prašomos valstybės narės teisę, o Lenkijos teisėje leidžiama laikyti dokumento įteikimą sėkmingu, kai jis įteikiamas specialiuose įrašuose arba registruose nurodytu adresu (žr. 5 punktą), galima tikėtis, kad teismas patikrins duomenis tokiuose įrašuose arba registruose. Jeigu vykdydamas minėtą paiešką teismas nustato, kad pareiškėjo adresas yra kitas, nei pareiškėjas nurodė, teismas turėtų bandyti įteikti dokumentą iš naujo. Teismas taip pat gali patikrinti, ar adresas jam žinomas *ex officio* (pvz., dėl kitos teisme nagrinėjamos bylos), ir pabandyti įteikti dokumentą šiuo adresu.

4.2 Ar užsienio šalių teisminės institucijos ir (arba) proceso šalys gali naudotis šios valstybės narės registrais arba paslaugomis, padedančiais nustatyti dabartinį asmens adresą? Jei taip, kokie tai registrai ar paslaugos ir kokios procedūros reikia laikytis? Ar imamas mokestis (jei taip – kokios dydžio)?

Lenkijos elektroninio gyventojų registro sistemoje (toliau – PESEL), be kita ko, pateikiama informacija apie registruotus fizinių asmenų adresus. Užsienio teisminės institucijos negali gauti tiesioginės prieigos prie šio registro. Užsienio teismas gali prašyti Lenkijos teismo leisti paimti įrodymus, kad nustatytų fizinio asmens adresą, pagal dvišalį susitarimą arba 1970 m. kovo 18 d. Hagoje pasirašytą konvenciją dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje. Tada Lenkijos teismas prašys informacijos iš PESEL registro arba atitinkamos savivaldybės gyventojų registro arba galimai imsis kitų būtinų veiksmų.

Užsienyje vykdomame teismo procese dalyvaujanti šalis prašymą leisti susipažinti su duomenimis PESEL registre arba gyventojų registre gali pateikti bet kuriai Lenkijos savivaldybės administracijai. Toks prašymas turi būti pateiktas rašytine forma (jį galima rasti savivaldybės administracijų interneto svetainėse). Šalis turi įrodyti teisinio intereso egzistavimą ir pateikti įrodymų, kad teisė susipažinti susijusi su konkrečiu asmeniu. |

savivaldybės, kuriai pateiktas prašymas, banko sąskaitą sumokamas 31 PLN mokestis. Tačiau reikia pažymėti, kad Lenkijos teisėje nedaroma prielaida, jog PESEL registre arba gyventojų registre nurodytas fizinio asmens adresas yra faktinis to asmens gyvenamosios vietos adresas.

Verslą vykdančių fizinių asmenų įmonių adresai saugomi Centriniam įmonių registre (CEIDG), juos galima gauti internetu nemokamai. Paieškos sistemą lenkų ir anglų kalbomis galima rasti internete adresu:

<https://aplikacja.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/search.aspx>

Kitų verslo subjektų (komercinių įmonių, kooperatyvų, valstybės valdomų įmonių, mokslinių tyrimų ir plėtros įstaigų, užsienio įmonių ir jų filialų, taip pat savidraudos draugijų) ir asociacijų, kitų socialinių ir profesinių organizacijų, fondų, sveikatos priežiūros įstaigų adresai pateikiami Nacionaliniame teismų registre ir juos galima nemokamai rasti internete. Paieškos sistema lenkų kalba pateikiama adresu:

<https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/>

4.3 Kokios rūšies pagalbą teikiant užklausas iš kitų valstybių narių dėl adreso nustatymo šios valstybės narės valdžios institucijos teikia pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 1 dalį? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 1 dalį

Pagal reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 1 dalies c punktą Lenkija per Europos e. teisingumo portalą teikia išsamią informaciją apie tai, kaip rasti asmenų, kuriems reikia įteikti dokumentą, adresus.

5 Koks yra įprastas dokumentų įteikimo būdas? Ar yra kitokių dokumentų įteikimo būdų (išskyrus 7 punkte nurodytą pakaitinį įteikimą)?

Dokumentus teismas įteikia per pašto operatorių, teismuose dirbančius asmenis arba teismo pristatymo tarnybą. Teismas taip pat gali įteikti dokumentus per antstolį pagal 2018 m. kovo 22 d. Teismo vykdymo užtikrinimo pareigūnų įstatymą (CPK 131 straipsnis, Darbo tvarkos taisyklių 96 skirsnis). Tokiais atvejais antstolis asmeniškai įteikia dokumentą adresatui ir gaus gavimo patvirtinimą ir pažymės datą arba padarys išvadą, kad gavėjas nurodytu adresu negyvena. Paprastai dokumentus įteikia pašto operatorius („Poczta Polska S.A.“) registruotu paštu su gavimo patvirtinimu.

Jei korespondencija adresuojama fiziniams asmenims, dokumentai jiems įteikiami asmeniškai, t. y. įteikiami tiesiogiai jiems arba, jei jie nėra veiksnūs, jų teisiniu atstovui (CPK 133 straipsnio 1 dalis).

Teismai įteikia dokumentus kariams per karo policiją, policijos pareigūnams ir kalėjimų tarnybos pareigūnams – per jų tiesiogines priežiūros institucijas, o suimtiems asmenims – per įstaigos valdybą (CPK 137 straipsnis).

Juridiniams asmenims ir juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms skirti dokumentai įteikiami įstaigai, įgaliotai jiems atstovauti teisme, arba įteikiami darbuotojams, įgaliotiems priimti dokumentus. Jei bylinėjimosi tikslais paskirtas teisinis atstovas arba asmuo, įgaliotas priimti teisinius dokumentus, dokumentai įteikiami šiems asmenims (CPK 133 straipsnio 2 dalis).

Procesiniai dokumentai arba sprendimai Centriniam verslo registre (CEIDG) įrašytiems verslo subjektams įteikiami registre nurodytu dokumentų įteikimui skirtu adresu, išskyrus atvejus, kai verslo subjektas nurodė kitą įteikimo adresą (CPK 133 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Procesiniai dokumentai arba sprendimai teismo registre įrašytiems verslo subjektams įteikiami tame registre nurodytu adresu, išskyrus atvejus, kai verslo subjektas nurodė kitą įteikimo adresą. Jei paskutinis atskleistas adresas buvo ištrintas kaip neatitinkantis faktinės padėties ir nebuvo pateiktas prašymas įrašyti naują atskleistiną adresą, ištrintas adresas laikomas registre nurodytu adresu (CPK 133 straipsnio 2 dalies 2 punktas).

Procesiniai dokumentai arba sprendimai, skirti Nacionaliniame teismų registre įrašytam subjektui atstovaujantiems asmenims, likvidatoriams, įgaliotiniams, valdybą paskirti įgaliotiems organų nariams arba asmenims, įteikiami Nacionaliniame teismų registre nurodytu įteikimui skirtu adresu (CPK 133 straipsnio 2 dalies 3 punktas).

Jei bylinėjimosi tikslais paskirtas teisinis atstovas arba asmuo, įgaliotas priimti teisinius teismui

dokumentus, teisminiai dokumentai įteikiami šiems asmenims. Tačiau dokumentai, kuriais šalis kviečiama atvykti asmeniškai, įteikiami tik tiesiogiai tai šaliai, išskyrus tas šalis, kurios neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, įprastos buveinės arba registruotos buveinės Lenkijoje arba kitoje ES valstybėje narėje (CPK 133 straipsnio 3 dalis, CPK 1135 straipsnio 5 dalies 1 punktą).

Dokumentai įteikiami gyvenamojoje vietoje, darbovietėje arba bet kurioje kitoje adresato buvimo vietoje.

Šalies prašymu dokumentai gali būti įteikti pašto dėžutės adresu, kurį nurodė ta šalis. Tokiais atvejais per pašto operatorių siunčiami dokumentai paliekami operatoriaus pašto skyriuje, o gavėjo pašto dėžutėje paliekamas pranešimas, kuriuo apie tai informuojama (BPK 135 straipsnis).

Teismo registratorius dokumentą adresatui gali įteikti tiesiogiai teismo kanceliarijoje, jeigu adresatas yra teisme ir įrodo savo tapatybę (CPK 132 straipsnio 2 dalis). Be to, jeigu įteiktinas dokumentas teismui buvo perduotas tokiu metu, dėl kurio neįmanoma šio dokumento įteikti iki sesijos arba posėdžio dienos, teismas šį dokumentą adresatui įteiks sesijos arba posėdžio metu (Darbo tvarkos taisyklių 99 skirsnis).

Laiškai elektroniniu būdu gali būti įteikiami tik 6.1 punkte nurodytais atvejais ir būdu.

Išimties tvarka ir tik šaukimo į posėdį atveju teismas gali, užuot įteikęs tokį šaukimą raštu, įteikti jį šalims, liudytojams, liudytojams ekspertams arba kitiems asmenims kitomis priemonėmis, kurios teismui atrodo tinkamiausios, jeigu jis mano, kad tai yra būtina siekiant pagreitinti bylos nagrinėjimą. Toks šaukimas (pvz., el. paštu arba telefonu) turi teisinį poveikį, jeigu nėra abejonių, kad jis adresatus pasiekė iki sesijos likus ne mažiau nei vienai savaitei, o skubiais atvejais – trims dienoms (CPK 149 straipsnio 1 dalis ir [CPK 149 straipsnio 2 dalis](#)).

6 Ar civilinėse bylose leidžiama dokumentus įteikti elektroniniu būdu (teisminius arba neteisminius dokumentus įteikti nuotolinėmis elektroninio ryšio priemonėmis, pvz., e. paštu, saugiomis internetinėmis programomis, faksu, tekstinėmis žinutėmis ir kt.)? Jei taip, kokio pobūdžio bylose šie būdai yra numatyti? Ar yra šio dokumentų įteikimo būdo naudojimo arba prieigos prie jo apribojimų, kurie priklauso nuo to, kas yra adresatas (t. y., ar tai profesionalus teisininkas, juridinis asmuo, įmonė ar kitas verslo subjektas ir pan.)?

6.1 Kokio tipo elektroninis įteikimas, kaip jis suprantamas pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 1 dalį, gali būti naudojamas šioje valstybėje narėje, kai dokumentai turi būti įteikiami tiesiogiai asmeniui, turinčiam žinomą adresą dokumentams įteikti kitoje valstybėje narėje?

Teismas dokumentus įteikia elektroniniu būdu, t. y. per IRT sistemą, tik tuo atveju, jeigu adresatas dokumentą pateikė per šią sistemą arba nusprendė jį pateikti tokiu būdu (tokį pasirinkimą adresatas gali atšaukti). Tokią įteikimo formą taip pat gali pasirinkti kitoje valstybėje narėje gyvenantis adresatas. Jei dokumentas įteikiamas elektroniniu būdu, jis laikomas įteiktu elektroniniame gavimo patvirtinime nurodytu laiku. Jei tokio patvirtinimo nėra, laikoma, kad dokumentas sėkmingai įteiktas praėjus 14 dienų nuo dokumento įkėlimo į IRT sistemą. Įteiktini dokumentai nėra siunčiami el. pašto adresais – vietoje to, adresato pašto dėžutėje paliekamas pranešimas, kad į IRT sistemą įkelta žinutė (CPK 131 straipsnio 1 dalis).

Specialios taisyklės taikomos teisminių dokumentų įteikimui advokatams, patentų agentams arba Lenkijos Respublikos generaliniam advokatui nepaprastosios padėties ar epidemijos, paskelbtos dėl COVID-19, metu ir dar vienerius metus po paskutinės tokios padėties panaikinimo. Jei per šį laikotarpį teismo procesą palaikančios IRT sistemos naudoti negalima, teismas minėtoms šalims teisminius dokumentus įteikia įkeldamas jų turinį į tokių dokumentų skelbimo IRT sistemą (informacinį portalą). Tai netaikoma dokumentams, kurie turi būti įteikti kartu su šalių procesinių dokumentų ar kitų dokumentų, kurių neparengė teismas, kopijomis. Įteikimo data yra data, kai adresatas susipažino su dokumentu, įkeltu į informacinį portalą. Jei adresatas to nepadaro, laikoma, kad

dokumentas įteiktas praėjus 14 dienų nuo jo įkėlimo datos. Dokumento įteikimas per informacinį portalą turi CPK apibrėžtą procesinį poveikį, susijusį su teisminių dokumentų įteikimu. Teismas gali nuspręsti dokumento neįteikti per informacinį portalą, jei tai neįmanoma dėl dokumento pobūdžio (2020 m. kovo 2 d. įstatymo dėl specialių COVID-19, kitų užkrečiamųjų ligų ir susijusių ekstremalių situacijų prevencijos, kovos su jomis ir kontrolės priemonių 1533s straipsnio 9 dalis). Epideminė nepaprastoji padėtis Lenkijoje galios iki 2023 m. birželio 30 d.

Advokatai, patentų agentai ir Lenkijos Respublikos generalinis advokatas tiesiogiai vieni kitiems įteikia dokumentus (žr. 3 punktą) tik elektroninėmis priemonėmis, jeigu jie teismui pateikia vieningus pareiškimus šiuo klausimu ir nurodo teismui kontaktinius duomenis, kurie turi būti naudojami šiuo tikslu, visų pirma el. pašto adresą arba fakso numerį. Tokie pareiškimai yra neatšaukiami ir bet kokios nuostatos dėl sąlygų ar termino laikomos neegzistuojančiomis. Vienbalsiu šalių prašymu arba kitais pagrįstais atvejais teismas nurodys tokių įteikimo priemonių atsisakyti. Abipusio elektroninio įteikimo pareiga netaikoma dokumentams, kurie turi būti pateikti teismui, o oponuojančiai šaliai turi būti pateiktos jų kopijos, kaip minėta 3 punkte.

6.2 Ar ši valstybė narė pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 2 dalį nustatė papildomas sąlygas, kuriomis ji leis naudoti elektroninį įteikimą elektroniniu paštu, nurodytą to reglamento 19 straipsnio 1 dalies b punkte? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 2 dalį

Netaikomos jokios papildomos sąlygos.

7 Pakaitinis įteikimas

7.1 Ar šios valstybės narės įstatymais leidžiama dokumentus įteikti kitais būdais, kai adresatui jų įteikti neįmanoma (pvz., namų adresu arba antstolių biurui siunčiamas pranešimas, įteikimas paštu arba viešas skelbimas spaudoje)?

Jeigu adresato nėra namie, įteikėjas gali įteikti teisminį dokumentą suaugusiam namų ūkio nariui arba, jeigu jo nėra, turto valdytojui, prižiūrėtojui ar civilinės parapijos vykdomajam pareigūnui, jeigu šie asmenys nėra oponuojančios šalys byloje ir įsipareigojo įteikti dokumentą adresatui. Tačiau teismas gali uždrausti arba apriboti galimybę įteikti dokumentus kitiems asmenims. Tai nurodoma ant pašto siuntinio. Jei įteikėjas neranda adresato, kuris kaip įteikimo adresą nurodė savo darbo vietą, toje darbo vietoje, dokumentas gali būti įteiktas dokumentus priimti įgaliotam asmeniui (CPK 138 straipsnis, Reglamento 3 skirsnis).

Jeigu per pašto operatorių siųsto dokumento įteikti nepavyko, jis paliekamas to operatoriaus pašto skyriuje, o jei dokumentas įteikiamas kitomis priemonėmis – atitinkamoje savivaldybės administracijoje, ir ant adresato durų arba jo pašto dėžutėje paliekamas pranešimas, kuriame nurodoma, kur ir kada dokumentas paliktas, ir kad jis turėtų būti paimtas per septynias dienas nuo pranešimo dienos. Jei dokumentas per šį terminą nepaimamas, pranešimo procedūra kartojama (CPK 139 straipsnio 1 dalis). Fizinį asmenų atveju pašto skyriuje paliktą dokumentą gali paimti pats adresatas, jo teisinis atstovas arba pašto įgaliotinis, o kitų subjektų atveju – ir subjektui atstovauti įgaliotas asmuo arba įgaliotas darbuotojas (Reglamento 8 skirsnis). Laikoma, kad dokumentas įteiktas pasibaigus jo paėmimui skirtam terminui.

Dokumentas taip pat gali būti laikomas sėkmingai įteiktu, jei jo įteikti neįmanoma dėl to, kad šalis nesilaikė savo pareigų:

- jeigu dokumento negalima įteikti į teismo registrą įtrauktai šaliai, nes registre nebuvo atskleistas tos šalies adreso pasikeitimas, dokumentas pridamas prie bylos medžiagos kaip įteiktas, jeigu teismui nėra žinomas naujas adresas (CPK 139 straipsnio 3 dalis);
- jeigu dokumentai, skirti Nacionaliniame teismų registre įrašytam subjektui atstovaujantiems asmenims, likvidatoriams, įgaliotiniams, valdybą paskirti įgaliotiems organų nariams arba asmenims, negali būti pristatyti įprastu būdu dėl to, kad nebuvo pranešta apie įteikimui skirtą adreso pasikeitimą, šie dokumentai bus pridėti prie bylos medžiagos kaip įteikti, jeigu teismui nėra žinomas kitas įteikimui skirtas adresas arba gyvenamoji vieta ir adresas (CPK 139 straipsnio 3 dalies 1 punktas);
- jeigu adresatas (šalis arba šalies atstovas) iš dabartinio adreso persikėlė į kitą ir nepranešė teismui apie naują gyvenamąją vietą (nors teismas jam buvo nurodęs apie pareigą tai padaryti), teisminis dokumentas bus pridėtas prie bylos medžiagos kaip įteiktas, jeigu teismui nėra žinomas naujas adresas (CPK 136

straipsnis).

Kitais atvejais, kai šalies buvimo vieta nežinoma:

- jeigu įteikiamas dokumentas reiškia, kad šalis turi ginti savo teises, dokumentas gali būti įteiktas tik suinteresuoto asmens (pvz., ieškovo), pateikusių *prima facie* įrodymus, kad gavėjo buvimo vieta nežinoma, prašymu teismo paskirtam bylinėjimosi globėjui, kol minėta šalis, jos atstovas arba įgaliotinis netaps žinomas. Apie bylinėjančio globėjo paskyrimą viešai paskelbiama teismo pastate ir savivaldybės administracijos patalpose, o didesnės svarbos atvejais – ir spaudoje. Įteikimas įsigalioja įteikus dokumentą bylinėjimosi globėjui, tačiau dokumentą sėkmingai įteiktu teismas gali laikyti su sąlyga, kad nuo pranešimo paskelbimo teismo pastate momento praėjo konkretus laikotarpis (CPK 143 straipsnis);
- jeigu įteikiamas dokumentas nereiškia, kad šalis turi ginti savo teises, dokumentas bus įteiktas šaliai jį paskelbiant teismo pastate (CPK 145 straipsnis).

7.2 Jei dokumentai įteikiami kitais būdais, kada jie laikomi įteiktais?

Įteikimo suaugusiam namų ūkio nariui, turto valdytojui, prižiūrėtojui, civilinės parapijos vykdomajam pareigūnui ar asmeniui darbo vietoje atveju dokumentas laikomas įteiktu, kai jis perduodamas tokiam asmeniui.

Jeigu dokumentas paliekamas pašto skyriuje ir įgaliotas asmuo jo nepaima, laikoma, kad jis įteiktas pasibaigus paskutinei paėmimui skirto laikotarpio dienai (t. y. praėjus vienai savaitei nuo antrojo raštelio apie bandymą įteikti dokumentą), išskyrus atvejus, kai dokumentas adresuojamas atsakovui, kuriam anksčiau nebuvo įteiktas joks kitas bylos dokumentas, kaip minėta 3 punkte.

Jeigu dokumentas įteikiamas šalies, kurios buvimo vieta nežinoma, paskirtam bylinėjimosi globėjui, dokumentas laikomas įteiktu, kai jis perduodamas bylinėjimosi globėjui arba pasibaigus tesimo nustatytam pranešimo skelbimo laikotarpiui, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta vėliau.

Jei dokumentas įteikiamas paskelbiant pranešimą teismo pastate, dokumentas laikomas įteiktu praėjus vienam mėnesiui nuo paskelbimo dienos.

7.3 Jeigu dokumentai įteikiami juos paliekant tam tikroje vietoje (pvz., pašte), kaip apie tai pranešama adresatui?

Tai daroma paliekant pranešimu ant adresato durų arba jo pašto dėžutėje. Pranešime, be kita ko, nurodoma, kad, jei pašto siuntinys nebus paimta nepaisant pakartotinio pranešimo, jis bus grąžintas siunčiančiajam teismui, o pašto siuntinys bus laikomas įteiktu paskutinę dieną, kai jį galima paimti, ir kad dėl šio įteikimo gali būti pradėti skaičiuoti procesiniai terminai (Reglamento 6 skirsnis).

7.4 Kas atsitinka, jei adresatas atsisako priimti įteikiamus dokumentus? Ar dokumentai laikomi tinkamai įteiktais, jei atsisakymas juos priimti buvo neteisėtas?

Jei adresatas atsisako priimti įteikiamą dokumentą, po tokio atsisakymo dokumentas laikomas įteiktu (CPK 139 straipsnio 2 dalis).

Viena išimtis – kai užsienio valstybės teismas ar kita institucija prašo teismo įteikti Lenkijoje gyvenančiam asmeniui teisminį dokumentą nepridedant dokumento vertimo į lenkų kalbą. Toks dokumentas įteikiamas adresatui, jeigu jis nusprendžia jį priimti. Jei adresatas atsisako priimti dokumentą, jis įspėjamas apie galimą neigiamą teisinį poveikį užsienyje (CPK 1135 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

8 Įteikimas paštu iš užsienio (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnis)

8.1 Jeigu dokumentas adresatui šioje valstybėje narėje siunčiamas paštu iš užsienio ir turi būti įteikiamas su gavimo patvirtinimu (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnis), ar paštas turi dokumentą įteikti pačiam (pačiai) adresatui (-ei), ar, laikydamasis nacionalinių pašto

pristatymo taisyklių, dokumentą gali įteikti kitam asmeniui tuo pačiu adresu?

Dokumentai, kuriuos tuo pagrindu įteikia pašto operatorius, įteikiami kaip įprasti laišakai, o ne kaip teisinė korespondencija (žr. 1 punkto paskutinę pastraipą). Be adresato, toks laiškas taip pat gali būti sėkmingai įteiktas:

- pagal įstatymą veikiančiam adresato atstovui arba pagal įgaliojimą, suteiktą pagal bendrąsias nuostatas arba pagal patvirtinimą paštu, veikiančiam įgaliotiniui;
- kartu su adresatu gyvenančiam suaugusiam asmeniui, su sąlyga, kad adresatas nepateikė paštui priešingo nurodymo;
- pašto siuntinius valstybės institucijos būstinėje priimti įgaliotam asmeniui, jei pašto siuntinys adresuojamas atitinkamai valdžios institucijai;
- pašto siuntinius priimti juridinių asmenų ar juridinio asmens statuso neturinčių organizacinių vienetų vardu įgaliotam asmeniui, jei pašto siuntinys adresuojamas:

a) atitinkamam juridiniam asmeniui arba juridinio asmens statuso neturinčiam organizaciniam vienetai,

b) fiziniam asmeniui, kuris nėra atitinkamo juridinio asmens arba juridinio asmens statuso neturinčio organizacinio vieneto valdybos narys ar darbuotojas ir kuris yra to juridinio asmens ar organizacinio vieneto patalpose;

- organizacinio vieneto vadovui arba to vadovo įgaliotam fiziniam asmeniui, jei pašto siuntinys adresuotas tame vienetė esančiam fiziniam asmeniui ir pristatyti šį pašto siuntinį adresatui yra labai sudėtinga arba neįmanoma dėl to vieneto pobūdžio arba visuotinai priimtų elgesio normų (Pašto įstatymo 37 straipsnis).

8.2 Kaip pagal šios valstybės narės pašto pristatymo taisykles galima įteikti dokumentus iš užsienio pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnį, jei pristatymo adresu nėra nei adresato, nei kito dokumentus priimti įgaliojoto asmens (jei tai leidžiama pagal nacionalines pašto pristatymo taisykles, žr. pirmiau)?

Universaliųjų pašto paslaugų atveju pašto operatorius:

- adresato pašto dėžutėje (o jei nepavyksta – kitais teisėtais būdais) palieka atitinkamos formos pranešimą apie bandymą įteikti dokumentą kartu su informacija apie paėmimui skirtą laikotarpį ir pašto skyriaus, kuriame paliktas pašto siuntinys, adresą,
- informuoja adresatą elektroniniu būdu (SMS žinute ar el. paštu) apie galimybę siuntinį paimti nurodydamas pašto siuntinio numerį, paėmimui skirtą laikotarpį ir pašto skyriaus, kuriame siuntinys paliktas, adresą, jei adresatas paprašė pašto skyriaus jį apie tai informuoti elektroninėmis priemonėmis.

Pašto siuntinį iš pašto skyriaus gali atsiimti pats adresatas arba kitas įgaliotas asmuo, kaip nurodyta 8.1 punkte (įskaitant kartu su adresatu gyvenantį suaugusį asmenį, jei jis pateikė pašto skyriui rašytinį pareiškimą apie gyvenimą kartu). Jei pašto siuntinys nepaimamas per 7 dienas, pranešimo procedūra kartojama. Jei adresatas arba kitas įgaliotas asmuo nepaima pašto siuntinio per 14 dienų nuo tos dienos, kai buvo paliktas pirmasis pranešimas, pašto siuntinys grąžinamas siuntėjui (Pašto įstatymo 37 straipsnis, prie „Poczta Polska S.A.“ valdybos nutarimo Nr. 227/2022) pridėtų Universaliųjų paslaugų teikimo taisyklių 24 skirsnis ir 26 skirsnis.

8.3 Ar pašte yra numatytas tam tikras laikotarpis, per kurį galima atsiimti dokumentus, prieš juos išsiunčiant atgal kaip nepristatytus? Jei taip, kaip adresatui pranešama apie tai, kad jis iš pašto turi atsiimti laišką?

Žr. 8.2 punktą.

9 Ar yra kokių nors rašytinių įrodymų, kad dokumentas buvo įteiktas?

Dokumento įteikimą gavėjas patvirtina raštu arba pašto operatoriaus IRT sistemoje, arba iš IRT sistemos gautu dokumentu. Dokumento gavėjas patvirtina gavimą ir jo datą savo parašu. Jei gavėjas to padaryti negali ar nepadaro, įteikimo datą nurodo dokumentą įteikęs asmuo kartu nurodydamas priežastis, kodėl nebuvo pateiktas parašas. Gavimo patvirtinime dokumentą įteikęs asmuo nurodo, kaip dokumentas buvo įteiktas, įteiktame dokumente užrašo įteikimo datą ir pasirašo šį dokumentą (CPK 142 straipsnis).

10 Kas atsitinka, jeigu adresatas negauna dokumento arba dokumentas įteikiamas pažeidžiant įstatymą (pvz., dokumentas įteikiamas trečiajam asmeniui)? Ar toks dokumento įteikimas vis tiek gali būti laikomas galiojančiu (pvz., ar galima ištaisyti įstatymo pažeidimus), ar dokumentas turi būti įteikiamas iš naujo?

Jei nebuvo laikomasi dokumento įteikimo nuostatų, įteikimas laikomas nesėkmingu ir jį reikia pakartoti. Tačiau laikoma, kad nesėkmingas įteikimas tampa sėkmingas, kai adresatas faktiškai gauna pašto siuntinį.

Jeigu dėl nesėkmingo įteikimo šalis negalėjo ginti savo teisių, šalis gali teikti apeliacinį skundą ir jame reikalauti, kad sprendimas būtų atidėtas, ir tai darydama ši šalis gali prašyti paskelbti bylą negaliojančia (CPK 379 straipsnio 5 dalis).

Nepaisant galutinės bylos baigties, jeigu šaliai buvo užkirstas kelias imtis veiksmų dėl nesėkmingo įteikimo, ši šalis per tris mėnesius nuo tada, kai gavo pranešimą apie galutinį sprendimą, gali pateikti prašymą dėl sprendimo peržiūros (CPK 401 ir 407 straipsniai).

11 Jei adresatas atsisako priimti dokumentą remdamasis vartojama kalba (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 12 straipsnis), o teismas ar institucija, vykdančys teismo procesą, patikrinę nusprendžia, kad tas atsisakymas nebuvo pagrįstas, ar yra speciali teisių gynimo priemonė šiam sprendimui užginčyti?

Toks sprendimas negali būti ginčijamas atskirai. Jis gali būti apskųstas tik kartu su nutartimi, kuria užbaigiamas bylos nagrinėjimas.

12 Ar turiu mokėti už dokumento įteikimą (jei taip – kiek)? Ar yra skirtumas tais atvejais, kai dokumentas turi būti įteiktas pagal nacionalinę teisę ir kai prašymas įteikti dokumentą pateikiamas iš kitos valstybės narės? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 15 straipsnį, susijusį su dokumento įteikimu iš kitos valstybės narės

Lenkijos teismo nagrinėjamosiose bylose dokumento įteikimas, kai tą daro teismas nedalyvaujant antstoliui, yra nemokamas. Mokestis už dokumento įteikimą per antstolį yra 60 PLN už pristatymo adresą, neatsižvelgiant į tuo adresu gyvenančių dokumento adresatų skaičių ir bandymų įteikti dokumentą skaičių.

Jeigu dokumentas iš kitos valstybės narės įteikiamas Lenkijoje pagal reglamentą dėl dokumentų įteikimo, pareiškėjas nepatiria jokių išlaidų, įskaitant įteikimo per antstolį išlaidas, jeigu teismas, kuris yra gaunančioji agentūra, pasirenka dokumentą įteikti tokiu būdu (žr. 5 punkto pirmąją pastraipą).

■ Paskutinis naujinimas: 29/11/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.